

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 104 314/98-2051
Signatura: aj4vs201.doc

Inspektorát č 10
Okresní pracoviště Svitavy

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Střední odborná škola, Střední odborné učiliště a Odborné učiliště, Moravská Třebová, Brněnská 41

IZO: 015 034 496

Ředitel školy / zařízení: Ing. Miloš Mička

Zřizovatel: MŠMT ČR

Příslušný školský úřad: ŠÚ Svitavy

Termín inspekce: 13. 10. - 14. 10. 1998

Inspektoři: Ing. Jarmil Feltl, Ing. Jan Černý, Mgr. Jan Čuma

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Zřizovací listina školy, rozhodnutí o zařazení, třídní knihy, katalogové listy, protokoly o přijímacím řízení, protokoly o ukončování studia, organizační a vnitřní řád, školní řád, personální dokumentace, záznamy z pedagogických rad, učební dokumenty, plán práce školy, výroční zpráva, optimalizační projekt, koncepce rozvoje školy, smlouvy o zajištění odb. výcviku individuálním způsobem, plán vzdělávání a doplňování kvalifikace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Posouzením situace v regionu Moravská Třebová byl vlastní optimalizační projekt, který navrhoval sloučení dvou škol (ISS a SOU, OU). Výsledkem jednání bylo vydání Rozhodnutí MŠMT ČR č. j. 35 733/97-21 ze dne 3. 12. 1997 ke sloučení obou právních subjektů s účinností od 1. 1. 1998.

Sloučení obou škol garantuje nabídku studijních a učebních oborů v nezměněném rozsahu a předpokládaném růstu. Přínosem bylo zejména využití prostorových kapacit stávajících budov, úspora provozních a mzdových nákladů a kvalitativní posun ve zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti učitelů a mistrů odborné výchovy. Koncepci školy lze

hodnotit jako vyhraněnou a s jasnou perspektivou působení ve svém regionu. Harmonogram prací je pravidelně vyhodnocován a úspěšně naplňován.

Plánování výchovně vzdělávacího procesu je předmětem obsahu zpracovaného „Plánu výchovně vzdělávací práce na školní rok 1998/99“. Jednotlivé části obsahují veškeré náležitosti pro úspěšné řízení a průběh vzdělávání žáků sloučeného právního subjektu. Poradní orgány ředitele jsou jmenovány, pracují na základě vlastních plánů schválených ředitelem. Předmětové i metodické komise pracují obdobně. Vedení školy koná pracovní porady pravidelně 2x měsíčně. Na porady vedení navazují porady úseků. Pedagogické rady se konají 6x ročně, z jednání existují zápisy.

Praktické vyučování je organizováno v týdenních cyklech střídání teorie a praxe. Úsek není řízen zástupcem pro praktické vyučování, nýbrž přímo ředitelem školy. Výuka v dílnách je členěna na tři organizační celky, které řídí tři vrchní mistři odborné výchovy. Výuku odborného výcviku jednotlivých skupin žáků provádí celkem 11 mistrů odborné výchovy. Inspekce označuje tento způsob řízení praktického vyučování za méně vhodný.

Na základě uvedených zjištění lze oblast koncepce a plánování výchovně vzdělávacího procesu hodnotit jako průměrnou.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Deklarovaný vzdělávací program školy a jeho zařazení do sítě je dán Rozhodnutím MŠMT ČR č. j. 36 892/97-21 ze dne 17. 12. 1997. Výuka má zaměření na přípravu žáků v učebních oborech těchto skupin:

- textil a oděvnictví (jeden obor)
- strojírenství a ostatní kovodělná výroba (jeden obor)
- stavebnictví a vodohospodářství (čtyři obory)
- ekonomika a organizace, obchod a služby (čtyři obory)

V přímé návaznosti na uvedené učební obory škola realizuje studijní obory ekonomického zaměření a služeb (tři obory).

V naplňování učebních plánů a učebních osnov nebyly zjištěny žádné závady. Změny dotací hodin pro jednotlivé vyučovací předměty byly provedeny u pěti učebních a studijních oborů rozsahem dovolených změn. Veškeré úpravy byly projednány v poradních orgánech ředitele a schváleny ředitelem školy.

Rozsah učiva učebních dokumentů se promítá do zpracovaných tematických plánů. Předložené zpracování tematických plánů spíše slouží pro řídicí pracovníky. Práce učitelů a mistrů odborné výchovy si však vyžaduje zpřesněné plánování, větší konkrétnost a lepší kontrolovatelnost. Vzdělávací cíle pro žáky je třeba učinit více přitažlivé a dostupné. Rámcové zpracování tematických plánů se negativně promítá zejména v přeřazovacích plánech pro odborný výcvik, činí nepřesnou evidenci, má menší vypovídací hodnotu.

Škola nabízí a garantuje svým žákům možnosti realizovat individuální volbu vzdělávacích aktivit ve sportu i společensko vědním dění. Je pamatováno též na žáky se speciálními schopnostmi a osobními potřebami (psaní na stroji, aerobic...). Veškeré možnosti vzdělávacího programu jsou uvedeny v plánu práce školy.

Realizace učebních plánů je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Učební plány a osnovy jsou plněny. Celkově lze tuto oblast hodnotit jako průměrnou.

3. Odborné a pedagogické řízení

V letošním roce prošla škola procesem slučování dvou škol v rámci optimalizačních procesů v oblasti sítě škol. V současné době probíhá období upevňování daných zásad v odborném a pedagogickém řízení školy.

3.1 Organizační struktura

Organizační struktura školy zahrnuje potřebné složky pro zajištění chodu školy (ředitel školy, zástupce ředitele, úseky jednotlivých složek výchovně vzdělávacího procesu, ekonomický a provozní servis, hospodářská činnost) za současného respektování organizační náročnosti a velikosti školy (počet žáků, tříd, oborů, odloučených pracovišť), včetně značně rozsáhlé hospodářské činnosti.

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy vychází ze zpracovaných řádů (organizační, školní) a jiných organizačních předpisů (směrnice a opatření ředitele). Dokumenty jsou po stránce obsahové funkční. V současné době se dokončují jednotlivé pracovní náplně zaměstnanců.

Ředitel školy stanovil netradiční uspořádání vedoucích pracovníků v jednotlivých úsecích výchovy a vzdělávání.

Zástupce ředitele je zároveň zástupcem pro teoretické vyučování a pro výchovu mimo vyučování, který plní míru vyučovací povinnosti pouze v rozsahu 5 hodin v teoretickém vyučování, přičemž není stanoven podíl jeho vzdělávací a výchovné práce. K doplnění předepsané míry vyučovací nebo výchovné povinnosti ředitel školy zástupci přiřadil nepravidelnou výuku v zastupovaných hodinách. Během inspekce bylo toto zjištění odstraněno (7 hodin přímé vyučovací povinnosti a 1 hodina výchovného poradenství).

Čtyři vychovatelé v úseku výchovy mimo vyučování jsou řízeni mimo výše uvedeného zástupce ředitele i hlavním vychovatelem a dále jsou v úseku praktického vyučování jmenováni 3 vrchní mistři odborného výcviku při počtu 13 mistrů odborného výcviku. Není však ustavena funkce zástupce ředitele pro praktické vyučování.

Mezi metodické a poradní orgány ředitele patří porady vedení, pedagogické rady, předmětové komise a výchovná komise, které jsou vedle plánu práce na školní rok součástí systému řízení školy. Z jednotlivých porad a jednání existují záznamy.

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má stanovena pravidla fungování umožňující efektivní řízení školy. Tuto oblast lze hodnotit jako průměrnou.

3.2 Organizace praktického vyučování

Organizace praktického vyučování je přizpůsobena skladbě vyučovaných oborů. V čele úseku není ustaven zástupce pro praktické vyučování (odborného výcviku), ale výuku řídí, dle skupin oborů, 3 vrchní mistři odborného výcviku.

Škola nespolupracuje s žádným střediskem praktického vyučování, ani s pracovištěm praktického vyučování.

Mimo vlastní dílny a učebny na 4 odloučených pracovištích a další smluvní pracoviště školy, je odborný výcvik zajišťován individuálním způsobem pomocí instruktorů na smluvních pracovištích u organizací. Jedná se o 21 instruktorů

na 12 pracovištích. Smluvní vztah je podložen příslušnými smlouvami, ve kterých je vhodné některá ustanovení dále precizovat a aktualizovat.

Organizaci praktického vyučování lze, přes zjištěná pozitiva, označit za průměrnou.

3.3 Personální struktura

- Celkový počet zaměstnanců školy: 111 (z toho 44 hospodářská činnost)
- Celkový počet pedagogů: 44 (včetně 1 dohody o prac. činnosti)
z toho 27 žen
- Průměrný věk všech pedagogů: cca 43,1 roku
- Průměrná délka pedagogické praxe: cca 14,2 roku
- Průměrná délka prac. poměru v této škole: cca 10,8 roku

Ředitel školy je ve funkci od roku 1993. Splňuje odbornou i pedagogickou způsobilost a disponuje devítiletou pedagogickou praxí.

Výuku v teoretickém vyučování zabezpečuje celkem 23 pedagogů, t.j. ředitel, zástupce ředitele, vedoucí učitel odloučeného pracoviště, 10 učitelů s nekrácenou pracovní dobou, dále 9 se zkrácenou pracovní dobou a 1 s uzavřenou dohodou o pracovní činnosti.

Z vyučujících 2 nedosáhli vysokoškolské vzdělání, z nichž jeden absolvoval doplňkové pedagogické studium pro mistry odborného výcviku. Zástupce ředitele vystudoval pouze obor vychovatelství.

Výchovný poradce vykonává funkce bez příslušné kvalifikace.

V otázce výuky oborů odborného učiliště (v současné době pouze 7 žáků) absolvoval přípravu v oblasti speciální pedagogiky pouze zástupce ředitele. Ostatní pedagogové (učitelé i mistři odborného výcviku) studium speciální pedagogiky neabsolvovali.

Z vyučovaných hodin teoretického vyučování a odborné praxe je odborně a pedagogicky způsobilými pedagogy učeno cca 52 %. Ze zbylých 48 % je dále učeno cca 29 % učiteli, kteří vyučují předmět velmi blízký vystudovanému oboru, obor studují nebo absolvovali v příslušném oboru kurzy a školení.

Výuka cizích jazyků je realizována zcela odborně a pedagogicky způsobile pouze z 35 %. V současné době se 2 učitelé připravují na složení státních zkoušek.

Výuku odborného výcviku zabezpečuje celkem 16 pedagogů, tj. 13 mistrů a 3 vrchní mistři odborného výcviku, z nichž je 7 odborně a pedagogicky způsobilých a 4 odborně způsobilí. Ostatní jsou alespoň vyučeni v příslušném oboru.

Z vyučovaných hodin odborného výcviku je odborně a pedagogicky způsobilými mistry učeno cca 37 % a odborně způsobilými 20 %.

Na výchově mimo vyučování a provozu domova mládeže se podílí celkem 6 pedagogů, tj. zástupce ředitele, hlavní vychovatel a 4 vychovatelé. Dvěma vychovatelům chybí pedagogické vzdělání.

V současné době po sloučení škol není aktuální otázka doplňování zaměstnanců.

Personální strukturu školy lze hodnotit jako průměrnou.

3.4 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Ředitel školy má zájem na dalším vzdělávání, odborném růstu a zvyšování kvalifikace pedagogů a v rámci možností k tomu vytváří podmínky. Ve škole je zpracován plán vzdělávání a doplňování kvalifikace. Motivačním faktorem pro další vzdělávání jednotlivých pedagogů je udržení pracovního místa a výše příznání nenárokových složek platu.

Významným prvkem v oblasti vzdělávání jsou předváděcí akce firem, návštěvy veletrhů a odborné exkurze. Ke sledování aktualit odborného rozvoje slouží odborná literatura a odebíraná periodika.

Začínajícím pedagogům byl vždy v minulosti přiřazen zkušený člen z pedagogického sboru.

Mezi další profesní aktivity pedagogů podporující odborný růst patří vedení kurzů výpočetní techniky, anglického jazyka, techniky administrativy (i pro veřejnost) a zájmových kroužků pro žáky.

Péči o další vzdělávání a odborný růst pedagogů lze označit za průměrnou.

Oblast odborného a pedagogického řízení školy lze celkově hodnotit jako průměrnou.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Pro sledování účinnosti řízení výchovně vzdělávacího procesu a provozu školy má vedení školy vypracován plán kontrolní činnosti. Jedním z hlavních prostředků kontrolní činnosti jsou hospitace. Hospitační činnost, která je průběžná, má promyšlené zaměření, existuje dokumentace z této činnosti a je funkčně využívána pro zkvalitnění práce pedagogů. Drobné nedostatky zjištěné inspekční činností byly okamžitě odstraněny, což svědčí o funkčnosti tohoto systému.

Plánované termíny jsou vedením školy sledovány a pravidelně vyhodnocovány. Pro hodnocení pedagogů má ředitel školy vypracovaná kritéria, která jsou pracovníkům známa a dodržována. Pro hodnocení jsou využívány i závěry poradních orgánů (předmětové komise).

Pravidla pro hodnocení žáků jsou jasně stanovena. Hodnocení má motivační charakter a napomáhá rozvoji osobnosti žáka. Škola využila možnosti srovnávacích testů „Kalibro“ a na základě výsledků zavedla seminář ve společensko vědních předmětech.

Tuto oblast na základě výše uvedených okolností lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Informační systém školy vychází z organizačního uspořádání. Vnitřní systém je funkční a účinný, existují zpětné vazby. K informačním nástrojům patří pravidelné pedagogické rady, operativní porady, informační tabule a nástěnky. Existují třídní samosprávy, třídnické hodiny, které zajišťují informační tok mezi žáky a třídním učitelem. O důležitých věcech se žáci dozvídají včas, informace jsou utříděné a úplné.

Rodičovská veřejnost je informována jednak na třídních schůzkách, žákovskými knížkami a osobním kontaktem. Důvěrné informace o žácích jsou zabezpečeny před zneužitím. Škola se prezentuje veřejnosti na burzách škol, výstavách, přehlídkách,

v městském rozhlase, vydává písemné informační materiály a publikuje v tisku. Rada školy ve smyslu zákona na škole není zřízena.

Informační systém školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

6. Vedení povinné dokumentace

Byla provedena kontrola povinné dokumentace školy. Škola ji vede ve smyslu § 38a zákona č. 258/1996 Sb. zpravidla na předepsaných tiskopisech. Dokumentace je funkční, v souladu s platnou legislativou.

Tuto oblast lze hodnotit jako průměrnou.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva obsahuje všechny náležitosti, je výstižně zpracována podle § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 139/1995 Sb. včetně údajů o hospodaření.

Byla projednána na pedagogické radě a zaslána na Školský úřad.

Výroční zpráva má spíše nadprůměrnou úroveň.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy přidělený Školským úřadem umožňuje realizovat vzdělávací program školy. Neefektivnost využívání finančních prostředků nebylo inspekční činností zjištěno. Nákup pomůcek a didaktické techniky je promyšlený a účelný. Škola připravuje systém využití finančních prostředků z hospodářské činnosti (důsledek sloučení škol).

Při škole existuje nadace, která hospodaří se sponzorskými dary pro aktivity školy.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně. Tuto oblast lze hodnotit jako průměrnou.

ZÁVĚRY

Dodržování obecně závazných právních předpisů.

1. Porušení § 39 odst. 1 a § 49 odst. 1 a 2 zákona č. 258/1996 Sb. o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství a § 13 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 354/1991 Sb. výkonem žákovské služby při vstupu do školy - ***odstraněno v průběhu inspekce zrušením.***

Zjištěná pozitiva

- dobrá situace po sloučení škol, jasná koncepce
- informační systém školy
- úroveň výroční zprávy

